

Rapport

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat een ambtenaar van het regionale politiekorps Gooi & Vechtstreek hem op 31 maart 2008 tijdens een alcoholcontrole heeft verboden om zijn auto te besturen, terwijl door een blaastest al was aangetoond dat hij niet teveel alcohol had gedronken en hij in het bezit was van een rijbewijs.

Voorts klaagt verzoeker over de grove wijze waarop deze politieambtenaar hem vervolgens uit zijn auto heeft verwijderd.

Beoordeling

Algemeen

1. In de nacht van 30 op 31 maart 2008 werd de echtgenote van verzoeker, op dat moment bestuurder van hun auto, tijdens een grootscheepse alcoholcontrole staande gehouden door een ambtenaar van het regionale politiekorps Gooi & Vechtstreek. Verzoeker zat naast haar op de passagiersstoel. Nadat verzoekers echtgenote een ademtest had ondergaan, verzocht de politieambtenaar haar om haar rijbewijs. Dit had zij niet bij zich. Hierop sommeerde de politieambtenaar haar om uit te stappen en mee te gaan naar de politiebus voor verhoor, omdat uit de ademtest was gebleken dat zij alcohol had gedronken. Verzoeker wilde vervolgens op de bestuurdersstoel van de auto plaatsnemen. De politieambtenaar stond dit niet toe. Vervolgens arriveerde een gemotoriseerde politieambtenaar ter plaatse, die verzoeker sommeerde om uit de auto te stappen. Verzoeker weigerde dit, waarop de gemotoriseerde politieambtenaar hem uit de auto haalde en meenam naar de overkant van de weg. Toen verzoeker weer naar zijn auto terug wilde lopen, was deze weggehaald. De politie had de sleutels van de auto, evenals zijn echtgenote, overgebracht naar het politiebureau.

Een hulpofficier van justitie, die ook bij de controle aanwezig was, adviseerde verzoeker vervolgens om het rijbewijs van zijn echtgenote naar het politiebureau te brengen. Omdat de mobiele telefoon van verzoeker, evenals zijn jas en huissleutels, in zijn auto lagen, belde de hulpofficier een taxi voor hem. Hij betaalde vervolgens € 40 aan taxikosten om zijn huissleutels en het rijbewijs van zijn vrouw op te halen.

2. Op 31 maart 2008 diende verzoeker een klacht in bij het regionale politiekorps Gooi & Vechtstreek, waarin hij het voorval als volgt beschreef:

"Komende van het Goois Jazz Festival in het Spant te Bussum op 30 maart 2008 vindt direct om de hoek een grootscheepse alcoholcontrole plaats op de Centuurbaan te Bussum. Niets op tegen, locatie en tijdstip geeft garantie op goede vangst. Het was toen **01.00 uur**.

Mijn echtgenote W. (69 jaar oud en GEEN strafrechtelijk verleden) zit achter het stuur, moet stoppen en moet blazen. Na dat gedaan te hebben verzoekt de agent om haar rijbewijs. Alhoewel zij dat ALTIJD bij zich heeft, was dat vanavond niet het geval; zij had haar tas bij vergissing thuis gelaten en daarin zat haar rijbewijs. Zij vergat daarbij dat er een recente kopie van haar rijbewijs bij de autopapieren zat.

Daarop werd zij gesommeerd uit te stappen en moest zij voor verhoor mee naar een soort bestelauto van de politie. De auto zou worden weggezet door een andere politieagent. Ik stapte uit, liep om de auto naar de bestuursplaats, mijn eega stapte uit en ik nam plaats achter het stuur. Daarbij deelde ik de agent mede, dat ik niemand in mijn nieuwe auto laat rijden en dat ik zelf de auto zou verplaatsen naar elke gewenste locatie en dat zou zijn: een nabij gelegen parkeerterreintje.

Dat wilde de agent mij echter niet toestaan. Dan zou ik eerst ook moeten blazen. 'Geen probleem, dat doe ik graag' was mijn reactie en omdat de uitslag goed was, zou er geen enkel bezwaar kunnen bestaan om zelf de auto te verplaatsen. Ik had wél mijn rijbewijs bij me.

Op dat moment komt er met veel machtsvertoon een gemotoriseerde agent naast mijn auto staan en met zeer onhebbelijke en dreigende taal werd ik bevolen uit te stappen. Toen ik vroeg waarom was het antwoord 'omdat ik dat zeg'. Hij trok de deur open en sleurde mij op een machoachtige wijze ruw uit de auto en sleepte mij naar de overkant van de weg, waar hij op behoorlijk onfatsoenlijke wijze tegen mij tekeer bleef gaan.

Zelf ben ik invalide, mijn linkerbeen heeft veel functieverlies opgelopen na een ongeval in december 2004. Bij het uit de auto sleuren, dreigde ik mijn evenwicht te verliezen en op de grond te vallen, hetgeen nog net te voorkomen was.

Toen die macho motoragent uitgeraasd was en wilde vertrekken op zijn motor vroeg ik hem naar zijn naam, omdat ik direct van plan was om een klacht in te dienen tegen zijn uitermate grove, onfatsoenlijke, barbaarse optreden en handelen; hij vertrok toch, maar kwam even later - na omgedraaid te zijn - terug en gaf zijn naam en nummer op, waarvan ik alleen zijn nummer heb onthouden (...).

(...)

Wellicht kunt u zich voorstellen dat bovenstaande feiten voor mij aanleiding zijn om een klacht in te dienen tegen al het gebeurde, een teruggave te verlangen van de gemaakte taxikosten die daarvan het gevolg zijn geweest en excuses te ontvangen van de machoachtige motoragent (...) voor zijn ongepaste optreden als hierboven uiteengezet. Ik heb mij behandeld gevoeld als een grote misdadiger terwijl ik een normaal handelend en fatsoenlijk burger ben."

I. Ten aanzien van het verbod om zijn auto te besturen

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat de politieambtenaar van het regionale politiekorps Gooi & Vechtstreek hem op 31 maart 2008 tijdens een alcoholcontrole heeft verboden om zijn auto te besturen, terwijl door een blaastest al was aangetoond dat hij niet teveel alcohol had gedronken en hij in het bezit was van een rijbewijs. Hij stelt daarbij dat een van de ambtenaren hem had meegedeeld dat als hij niet teveel had gedronken, hij de auto zelf mocht besturen. Verder is verzoeker van mening dat de taxikosten, die hij had gemaakt om het rijbewijs van zijn echtgenote thuis op te halen, dienden te worden vergoed door de politie.

2. De korpsbeheerder achtte de klacht op dit punt niet gegrond.

Als een bestuurder van een auto teveel alcohol heeft gedronken en zijn rijbewijs niet kan tonen, is het vast beleid dat de auto onder de politie wordt gehouden. Dit beleid vloeit rechtstreeks voort uit artikel 164, eerste en zevende lid, van de Wegenverkeerswet 1994 (Wvw; zie Achtergrond, onder 1.2.). Dit artikel bepaalt dat bij het opmaken van een proces-verbaal terzake een bij of krachtens de Wvw vastgelegd voorschrift de bestuurder van een motorvoertuig op de eerste vordering van een opsporingsambtenaar verplicht is tot afgifte van zijn/haar rijbewijs. Indien de bestuurder niet aanstonds kan voldoen aan de vordering, kan het motorvoertuig onder toezicht dan wel in bewaring worden gesteld. De achterliggende gedachte van deze wettelijke bepaling is dat eerst een rijbewijs dient te worden getoond voor het opmaken van het proces-verbaal en dat het motorrijtuig als het ware als onderpand dient.

In dit geval blies verzoekers echtgenote tijdens de alcoholcontrole code A op het selectieapparaat. Dit hield in dat zij werd aangehouden op verdenking van overtreding van artikel 8 Wvw (zie Achtergrond, onder 1.1.). Verzoekers echtgenote kon op dat moment geen rijbewijs tonen. Ingevolge artikel 164, zevende lid, Wvw werd het motorvoertuig waarmee zij reed door verbalisant in bewaring gesteld. Dit, omdat later bij het onderzoek eventueel zou kunnen blijken dat zij meer dan 570 microgram alcohol per liter lucht had geblazen en het rijbewijs moest worden ingevorderd. Het betrof hier dus een onderpand.

Zolang dit rijbewijs niet was getoond, werd geen afgifte gedaan van het motorrijtuig. De aanwezigheid daarbij van een passagier die in staat was om het motorrijtuig te besturen en ook in het bezit was van een rijbewijs, maakte dat niet anders. Hierdoor werd gehandeld binnen de wettelijke kaders. De kosten van de taxi kwamen dan ook niet voor vergoeding in aanmerking.

Toen na het onderzoek op het politiebureau bleek dat verzoekers echtgenote 260 microgram per liter lucht had geblazen, bestond er geen reden meer om het rijbewijs in te vorderen en was ook het onderpand niet meer nodig. Op dat moment meldde verzoeker zich weer. De bestuurster kreeg een rijverbod van een uur. Op dat moment kon de auto

wel door een nuchter persoon worden bereden of na afwachting van het uur weer door de bestuurster zelf, aldus de korpsbeheerder.

3. In reactie op het standpunt van de korpsbeheerder vroeg verzoeker zich af hoe het verklaarbaar was dat die passagier een taxi moest huren om daarmee naar het politiebureau in Huizen te gaan, en aldaar de sleutel van zijn auto kreeg overhandigd, terwijl op dat moment nog steeds geen rijbewijs van de bestuurder was getoond. Hij vroeg zich af of hij dit een wettelijk kader mocht noemen dat op elke gewenste manier kon worden uitgelegd en toegepast. Volgens verzoeker was wel degelijk gehandeld in strijd met wettelijke bepalingen wat ook vergoeding van de gemaakte kosten rechtvaardigde, aldus verzoeker.

4. Betrokken politieambtenaar H. verklaarde tijdens het onderzoek onder meer dat hij in de nacht van 30 op 31 maart 2008 als gemotoriseerd politieambtenaar één van de leidinggevendenden was bij een alcoholcontrole op een rotonde in Bussum. Hij wist niet of zijn collega's verzoeker hadden meegedeeld dat als hij een ademtest zou ondergaan met positief gevolg, hij dan weg zou mogen rijden. Hij wist hier niets van, dus dit deel van het verhaal zou kunnen kloppen. Wel zei H. daarbij dat het hem erg onwaarschijnlijk leek en wel om het volgende. Omdat mevrouw haar rijbewijs niet kon tonen, en slechts met een ademtest ter plaatse niet valt vast te stellen of iemand zodanig heeft gedronken dat het rijbewijs moet worden ingevorderd, wilde de politie de auto onder zich houden. Dit als onderpand voor het eventueel alsnog invorderen van het rijbewijs. H. verwees hierbij naar artikel 164, zevende lid, WvW. Om die reden mocht verzoeker de auto niet meenemen, ongeacht of hij had gedronken of niet, aldus H.

5. Op verzoek van de Nationale ombudsman liet de klachtencoördinator van het regionale politiekorps Gooi & Vechtstreek op 3 juni 2009 weten dat ten aanzien van het optreden tegen verzoeker geen processen-verbaal of andere rapportages in het bedrijfsprocessensysteem waren terug te vinden.

Beoordeling

6. Het verbod van misbruik van bevoegdheid houdt in dat bestuursorganen een bevoegdheid niet gebruiken voor een ander doel dan waartoe die bevoegdheid is gegeven.

Ingevolge artikel 164, eerste en tweede lid, WvW kan de politie het rijbewijs slechts invorderen, indien blijkt dat of een ernstig vermoeden bestaat dat het alcoholgehalte van de adem van de bestuurder hoger is dan 570 microgram alcohol per liter uitgeademde lucht. Indien de bestuurder niet aanstonds voldoet aan deze vordering, kan de politie het motorvoertuig in bewaring stellen.

7. Vast staat dat de politie verzoekers echtgenote heeft aangehouden wegens het rijden onder invloed. Voorts kon zij op vordering van de politie haar rijbewijs niet overgeven. Om

die reden heeft de politie haar auto als het ware als onderpand in bewaring gesteld, omdat later bij het onderzoek eventueel zou kunnen blijken dat zij meer dan 570 microgram alcohol per liter lucht zou blazen en het rijbewijs moest worden ingevorderd. Dit bleek niet zo te zijn, waarna de auto weer werd afgegeven.

Tijdens het onderzoek is niet gebleken dat bij de politie een ernstig vermoeden bestond dat verzoekers echtgenote zodanig had gedronken dat het alcoholgehalte in haar adem hoger dan 570 microgram per liter lucht zou zijn. Slechts het feit dat zij code A had geblazen en geen rijbewijs bij zich had, was voor de politie reden om de auto in bewaring te stellen. Dit is echter niet voldoende reden om het rijbewijs in te vorderen. Het feit dat verzoeksters echtgenote haar rijbewijs niet kon tonen, had daarom niet mogen leiden tot het in bewaring stellen van het motorvoertuig. Hiermee is gehandeld in strijd met het verbod van misbruik van bevoegdheid.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

8. Gelet op dit oordeel ligt vergoeding van de taxikosten van verzoeker in de rede. Dit geeft de Nationale ombudsman aanleiding tot het doen van een aanbeveling.

II. Ten aanzien van het op grove wijze uit de auto trekken

Bevindingen

1. Voorts klaagt verzoeker over de grove wijze waarop politieambtenaar H. hem vervolgens uit zijn auto heeft verwijderd.

2. De korpsbeheerder achtte ook deze klacht niet gegrond. Vast was komen te staan dat de betrokken politieambtenaar handelde binnen de wettelijke kaders, en daarom gerechtigd was om de vordering te doen zoals hij deed. Anderzijds was vast komen te staan dat verzoeker, hoewel daartoe gehouden, niet, na daartoe te zijn verzocht, zijn medewerking verleende. De vraag blijft of de betrokken ambtenaar bij het volgen van een iets minder assertieve gedragslijn het incident niet had kunnen voorkomen. Nu het gedrag van verzoeker echter noopte tot ingrijpen, viel het antwoord op deze vraag in zijn voordeel uit, aldus de korpsbeheerder.

3. Betrokken politieambtenaar H. verklaarde tijdens het onderzoek onder meer dat het hem, al stilstaande op de rotonde, opviel dat bij één controle het verkeer opstroopte. Bij de betreffende auto stonden twee collega's. Eén van deze collega's verzocht hem via de portofoon om assistentie. H. reed er direct naartoe en parkeerde zijn motor voor de auto van verzoeker. H. liep vervolgens naar de collega's die hem vertelden dat verzoekers vrouw was aangehouden wegens het niet positief doorstaan van de ademtest. De politie wilde de auto onder zich houden, omdat zij haar rijbewijs niet bij zich had. Verzoeker wilde ondanks hun verbod weggrijden met deze auto. Omdat H. van collega's had begrepen dat al

enige discussie hierover had plaatsgevonden, stelde hij zich aan verzoeker voor en deelde vervolgens op duidelijke en luide toon mee dat hij uit de auto mocht komen. Verzoeker antwoordde hierop dat hij niet de auto uit zou gaan, en hield hierbij het stuur stevig vast. H. deelde hem daarop nogmaals op duidelijke en luide toon mee dat hij uit de auto moest stappen, en als hij dat niet zou doen dat H. hem zou helpen. Verzoeker deelde nogmaals mee dat hij de auto niet uitkwam, en bleef zijn stuur vasthouden. Hierop zei H. verzoeker nogmaals dat hij moest uitstappen omdat hij hem anders zou helpen. H. zag dat verzoeker bleef zitten en hoorde dat hij weer zei dat hij niet wilde uitstappen. H. trok verzoeker daarop onmiddellijk met de nodige krachtsinspanning aan zijn linkerarm uit de auto. Dit ging niet gemakkelijk, omdat verzoeker het stuur bleef vasthouden, maar uiteindelijk liet hij los en kon H. hem uit de auto tillen. Verzoeker had hem niet gevraagd waarom hij uit de auto moest komen. Hij had slechts meerdere keren gezegd dat hij niet de auto uitkwam. Omdat verzoeker al een discussie had gehad met de collega's van H., waarna zij H. om assistentie vroegen, ging hij niet nogmaals een discussie aan met verzoeker. Verzoeker had immers al een paar waarschuwingen gehad. Als collega's H. oproepen, is er duidelijk een probleem en dan gaat hij geen vriendelijk gesprek meer aan, aldus H.

Nadat hij verzoeker uit de auto had gehaald, had hij hem aan zijn linkerarm meegenomen en hem aan de overkant van de weg neergezet. H. had hem niet gesleept, want verzoeker werkte niet mee maar ook niet tegen. Slepen was daarom niet nodig. Verzoeker stond gewoon op zijn voeten, zowel onmiddellijk na het door hem in gang gezette uitstappen als aan de overkant van de weg. Daar had H. hem vervolgens een uitbrander gegeven, en hem gezegd dat hij niet gecharmeerd was van zijn gedrag. Het houdt een keer op. Ook H. vond het namelijk niet leuk om een man van in de zeventig op een zodanige wijze uit een auto te moeten halen. H. heeft verzoeker voorts meegedeeld dat als de politie niet met een alcoholcontrole was bezig geweest, waarbij H. zijn aanwezigheid noodzakelijk was, hij verzoeker had aangehouden wegens het niet opvolgen van een ambtelijk bevel, aldus H.

4. Bijzonder opsporingsambtenaar M. van het verkeershandhavingsteam van het regionale politiekorps Gooi & Vechtstreek verklaarde onder meer dat hij zich nog kon herinneren dat hij in de nacht van 30 op 31 maart 2009 bij de alcoholcontrole aanwezig was geweest. Wat betreft verzoeker, kon hij zich herinneren dat een collega van hem een discussie met hem had, en daarbij assistentie inriep. Waarover deze discussie ging, wist hij niet. M. is toen naar de auto toegelopen, en arriveerde net iets later dan politieambtenaar H., die op de motor was. Verzoeker zat achter het stuur en wilde de auto niet uitkomen. De heer H. sommeerde verzoeker meerdere keren om uit de auto te komen. Volgens M. wel drie of vier keer. Na een paar keer zei H. daarbij dat als verzoeker niet zelf uit de auto zou komen, hij hem daarbij zou helpen. Toen verzoeker ook daar niet op reageerde, trok H. verzoeker uit de auto. Daarbij werd hij niet geschopt of geslagen of iets dergelijks.

Verzoeker was duidelijk gewaarschuwd, waarbij hij ruim de mogelijkheid had gekregen om zelf uit de auto te komen, aldus M.

5. Verzoeker liet hierop weten dat de verklaring van H. veel onjuistheden bevatte. Verzoeker had geen discussie met de ambtenaren die hem staande hielden, maar was met hen aan het overleggen waar hij zijn auto kon parkeren. Opeens arriveerde politieambtenaar H. Deze stelde zich niet voor, maar gaf hem direct de opdracht om uit te stappen. Verzoeker vroeg hierop waarom, waarop H. hem meedeelde: "omdat ik dat zeg." H. opende hierop direct het portier en sleurde hem uit de auto.

Dit ging moeilijk, omdat verzoeker slecht ter been is, maar niet omdat hij zich aan het stuur vasthield, aldus verzoeker.

Beoordeling

6. Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat grondrechten worden gerespecteerd. Behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen heeft een ieder recht op onaantastbaarheid van zijn lichaam. Dit is neergelegd in artikel 11 van de Grondwet (zie Achtergrond, onder 2.). Het gebruik van geweld betekent een inbreuk op het recht op onaantastbaarheid van het menselijk lichaam. Op grond van artikel 8, eerste lid Politiewet (zie Achtergrond, onder 3.) is een politieambtenaar in de rechtmatige uitoefening van zijn bediening bevoegd geweld te gebruiken, wanneer het daarmee beoogde doel dit, mede gelet op de aan het gebruik van geweld verbonden gevaren, rechtvaardigt (het proportionaliteitsvereiste) en dat doel niet op een andere wijze kan worden bereikt (het subsidiariteitsvereiste). Het geweld moet, met andere woorden, redelijk en gematigd zijn. Aan het gebruik van geweld gaat zo mogelijk een waarschuwing vooraf.

7. Tijdens het onderzoek is komen vast te staan dat H. verzoeker uit de auto heeft getrokken en aan zijn arm naar de overkant van de straat heeft meegenomen. Hier was enige krachtsinspanning voor nodig, waardoor aannemelijk is geworden dat hierbij niet zachtzinnig is gehandeld. Voor de beoordeling van de vraag of dit toegepaste geweld de toets der kritiek kan doorstaan, is ten eerste van belang de vraag of de politieambtenaar optrad in de rechtmatige uitoefening van zijn bediening.

Het voorgaande oordeel over het in bewaring stellen van de auto brengt mee dat het klachtonderdeel dat betrekking heeft op optreden dat daaruit is voortgevloeid, ook als niet behoorlijk moet worden beschouwd. Dit, omdat H. op dat moment niet optrad in de rechtmatige uitoefening van zijn bediening. Met het uit de auto trekken is het behoorlijkheidsvereiste dat grondrechten, waaronder het recht op onaantastbaarheid van het lichaam, moeten worden gerespecteerd, dan ook geschonden.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

8. Onverminderd dit oordeel zal het klachtonderdeel nog apart inhoudelijk worden behandeld, zij het dat de Nationale ombudsman niet meer toekomt aan het geven van een behoorlijkheidsoordeel over dit onderdeel.

9. De lezing van verzoeker komt niet overeen met de verklaringen van H. en M. De Nationale ombudsman acht de twee overeenkomende verklaringen van de ambtenaren echter meer aannemelijk dan die van verzoeker, zodat hij ervan uitgaat dat verzoeker, voorafgaand aan het optreden van H., meerdere keren is gevorderd om uit de auto te stappen. Nu verzoeker hierop niet is ingegaan, stond voor H. geen andere mogelijkheid meer open dan om verzoeker zelf uit de auto te halen, zodat het voertuig kon worden weggezet. Hierbij is niet gebleken dat het geweld dat is toegepast, buitensporig is geweest.

10. Wel moet daarbij worden opgemerkt dat, in tegenstelling tot hetgeen daarover wettelijk is geregeld (zie Achtergrond, onder 4.) een ingevuld meldingformulier geweldsaanwending ontbrak. Dit is niet juist.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Gooi & Vechtstreek, is gegrond

- ten aanzien van het verbod om de auto te besturen, wegens schending van het verbod van misbruik van bevoegdheid, en;
- ten aanzien van het toegepaste geweld, wegens schending van het behoorlijkheidsvereiste dat grondrechten, in dit geval het recht op onaantastbaarheid van het lichaam, moeten worden gerespecteerd.

Aanbeveling

De Nationale ombudsman geeft de korpsbeheerder in overweging om alsnog de taxikosten van verzoeker te vergoeden.

Onderzoek

Op 18 november 2008 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer B. te Laren, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Gooi & Vechtstreek.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Gooi & Vechtstreek (de burgemeester van Hilversum), werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de korpsbeheerder verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Daarnaast werd de betrokken politieambtenaar de gelegenheid geboden om commentaar op de klacht te geven. Deze ambtenaar is telefonisch gehoord.

Tijdens het onderzoek kregen de korpsbeheerder en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Tevens werd aan de korpsbeheerder een aantal specifieke vragen gesteld, en is getuige M. telefonisch gehoord.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

Betrokken ambtenaar H. deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen. De reacties van verzoeker en betrokken ambtenaar M. gaven aanleiding het verslag op een enkel punt te wijzigen en aan te vullen. De korpsbeheerder gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie.

Het verzoekschrift van verzoeker van 13 november 2008 met bijlagen.

Het standpunt van de korpsbeheerder van 2 februari 2009 met bijlagen.

De reactie van verzoeker van 3 maart 2009.

De reactie van de korpsbeheerder van 4 mei 2009.

De telefonische verklaring van betrokken politieambtenaar H. van 27 mei 2009.

De telefonische verklaring van bijzonder opsporingsambtenaar M. van 8 juni 2009.

De nadere reactie van verzoeker van 11 augustus 2009.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Wegenverkeerswet 1994

1.1. Artikel 8

"1. Het is een ieder verboden een voertuig te besturen of als bestuurder te doen besturen, terwijl hij verkeert onder zodanige invloed van een stof, waarvan hij weet of redelijkerwijs moet weten, dat het gebruik daarvan - al dan niet in combinatie met het gebruik van een andere stof - de rijvaardigheid kan verminderen, dat hij niet tot behoorlijk besturen in staat moet worden geacht.

2. Het is een ieder verboden een voertuig te besturen of als bestuurder te doen besturen na zodanig gebruik van alcoholhoudende drank, dat:

a. het alcoholgehalte van zijn adem bij een onderzoek hoger blijkt te zijn dan 220 microgram alcohol per liter uitgeademde lucht, dan wel

b. het alcoholgehalte van zijn bloed bij een onderzoek hoger blijkt te zijn dan 0,5 milligram alcohol per milliliter bloed.

(...)"

1.2. Artikel 164, eerste, tweede en zevende lid

"1. Op de eerste vordering van de in artikel 159, onderdelen a en b, bedoelde personen is de bestuurder van een motorrijtuig, tegen wie door een van die personen proces-verbaal wordt opgemaakt ter zake van overtreding van een bij of krachtens deze wet vastgesteld voorschrift, verplicht tot overgifte van het hem afgegeven rijbewijs dan wel het hem door het daartoe bevoegde gezag buiten Nederland afgegeven rijbewijs en, indien hem daar een internationaal rijbewijs is afgegeven, dat bewijs.

2. De in het eerste lid bedoelde vordering wordt gedaan in geval van overtreding van:

a. artikel 8 (zie Achtergrond, onder 1.; N.o.), indien bij een onderzoek als bedoeld in het tweede lid, van die bepaling blijkt of, bij ontbreken van een dergelijk onderzoek, een ernstig vermoeden bestaat dat het alcoholgehalte van de adem van de bestuurder hoger is dan 570 microgram alcohol per liter uitgeademde lucht, onderscheidenlijk het alcoholgehalte van het bloed van de bestuurder hoger blijkt te zijn dan 1,3 milligram alcohol per milliliter bloed;

(...)

7. In geval van toepassing van het eerste lid kan het motorrijtuig, voor zover geen andere bestuurder beschikbaar is of de bestuurder niet aanstonds voldoet aan de vordering, onder toezicht of, voor zover degene die het proces-verbaal opmaakt zulks nodig oordeelt, in bewaring worden gesteld. In het laatste geval zijn de artikelen 170, tweede lid, tweede en derde volzin, vierde en vijfde lid, 171, 172 en 173, eerste lid, van deze wet en de artikelen 5:25, eerste lid, 5:26, 5:29, tweede en derde lid, 5:30, eerste, tweede en vierde lid, van de Algemene wet bestuursrecht van overeenkomstige toepassing. Teruggave van het

motorrijtuig vindt slechts plaats indien aan de vordering is voldaan of indien de officier van justitie zich niet langer tegen de teruggave verzet."

2. Artikel 11 van de Grondwet

"Ieder heeft, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht op onaantastbaarheid van zijn lichaam."

3. Politiewet 1993

3.1. Artikel 2

"De politie heeft tot taak in ondergeschiktheid aan het bevoegde gezag en in overeenstemming met de geldende rechtsregels te zorgen voor de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde en het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven."

3.2. Artikel 8, eerste en vijfde lid

"1. De ambtenaar van politie die is aangesteld voor de uitvoering van de politietaak is bevoegd in de rechtmatige uitoefening van zijn bediening geweld te gebruiken, wanneer het daarmee beoogde doel dit, mede gelet op de aan het gebruik van geweld verbonden gevaren, rechtvaardigt en dat doel niet op een andere wijze kan worden bereikt. Aan het gebruik van geweld gaat zo mogelijk een waarschuwing vooraf."

(...)

5. De uitoefening van de bevoegdheden, bedoeld in het eerste tot en met vierde lid, dient in verhouding tot het beoogde doel redelijk en gematigd te zijn."

4. Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke Marechaussee en de buitengewoon opsporingsambtenaar (Besluit van 8 april 1994; Stb. 275)

4.1. Artikel 1, derde lid, onder b

"In dit besluit wordt verstaan onder: (...) b. geweld: elke dwangmatige kracht van meer dan geringe betekenis uitgeoefend op personen of zaken."

3.2. Artikel 17, eerste en tweede lid

"De ambtenaar die geweld heeft aangewend, meldt de feiten en omstandigheden dienaangaande, alsmede de gevolgen hiervan, onverwijld aan zijn meerdere.

2. De melding, bedoeld in het eerste lid, wordt door de meerdere terstond vastgelegd op een daartoe door Onze Ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties bij ministeriële regeling vastgestelde wijze."